

Veiksmingo mokymo(si) paieška: skirtingų kontekstų reikšmė mokymuisi bei skaitmeninių technologijų naudojimo ir psichosocialinės raidos sąveika

Efektyvi švietimo sistema, brandinanti kūrybiškus, pilietiškus, kritiškai mąstančius žmonės, yra svarbus gerovės visuomenėje veiksnys. Šiuolaikinės švietimo efektyvumo teorijos (Scheerens, 2016, Kyriakides ir kt., 2020) pabrėžia, kad švietimo kokybei itin svarbi skirtingų kontekstų (pvz., mokinio asmeninio, mokytojo, klasės, mokyklos, šeimos, švietimo sistemos) sąveika, nes nuo jos priklauso mokinio įsitraukimas mokantis ir pažangumas. Naujausi tyrimai (pvz., Cents-Boonstra ir kt., 2022, Aelterman ir kt., 2019, Domen ir kt., 2019) atskleidžia, kad ryšys tarp skirtingų kontekstų nėra toks aiškus ir deterministinis, kaip buvo manoma. Sistemine analize nurodo neigiamas sąsajas tarp socialinių tinklų naudojimo ir akademinį pasiekimų, kurias moderuoja individualios mokinių savybės (Paterna ir kt., 2024; Kus, 2025). Aplinkos kontekstas yra nuolat kintantis, ypač dėl geopolitinių bei technologinių iššūkių mokinių ugdymui bei kasdieniam gyvenimui, todėl reikalingi tolesni tyrimai, analizuojantys, kokios mokinių individualių savybių ir šiuolaikinės aplinkos kontekstų sąveikos labiausiai prisideda prie mokinių įsitraukimo bei mokymosi. Galima nagrinėti:

1. Kaip mokinio tam tikros individualios savybės (pvz., motyvacija mokytis, interesai, asmeninės savybės ir pan.) yra susijęs su interpretacija mokymosi situacijų ir mokymusi?
2. Kaip mokytojų ypatybės (pvz., gerovė, streso lygis, kultūrinės normos ir pan.) yra susiję su tam tikrų sąveikų su mokiniu ar klase pasirinkimu?
3. Kaip vaiko sąveikų su tėvais ypatybės yra susiję su jo mokymusi?
4. Kaip vaiko mokymąsi ir (arba) sąveikas su mokytojais ir bendraamžiais veikia skaitmeninių technologijų naudojimas ugdymo procese?

Towards the effective teaching: The role of different contexts in learning and the interaction between digital technologies use and psychosocial development

An effective education system that nurtures creative, civic-minded, and critically thinking individuals is an important factor in a welfare society. Contemporary theories of educational effectiveness (Scheerens, 2016; Kyriakides et al., 2020) emphasize that the interaction of different contexts (e.g., student's personal, teacher, class, school, family, and education system) is crucial for education quality, as it influences student engagement in learning and academic progress. Recent studies (e.g., Cents-Boonstra et al., 2022; Aelterman et al., 2019; Domen et al., 2019) reveal that the relationship between different contexts is not as clear and deterministic as previously assumed. Systematic analysis indicates negative associations between social media use and academic achievement, moderated by individual characteristics of learners (Paterna et al., 2024; Kus, 2025). Second, the environmental context is constantly changing, especially due to geopolitical and technological challenges affecting students' education and daily life. Therefore, further research is needed to analyze which interactions between students' individual characteristics and environmental contexts contribute most to student engagement and learning.

Possible areas of investigation include:

1. How certain individual characteristics of a student (e.g., motivation to learn, interests, personality traits, etc.) relate to their interpretation of learning situations and learning?

2. How teacher characteristics (e.g., well-being, stress levels, cultural norms, etc.) influence their interaction choices with students?
3. How the quality of a child's interactions with parents is related to learning outcomes?
4. How does the use of digital technologies in the educational process affect a child's learning and/or interactions with teachers and peers?